

Innhold

Forord	5
Innledning	15
Kjersti Mordal Moen og Arne Nikolaisen Jordet	
Litteraturliste	20
DEL 1	
TEORETISK GRUNNLAG	21
Kapittel 1	
Anerkjennelse i kroppsøving	23
<i>Et teoretisk rammeverk</i>	
Arne Nikolaisen Jordet	
Innledning	23
Anerkjennelsens tre hovedformer	26
Kjærlighet	26
Rett (rettigheter)	27
Sosial verdsetting	28
Motstykket til anerkjennelse er krenkelser	30
Anerkjennelse er grunnlaget for menneskets frie selvrealisering og aktørskap	31
Skolens utfordringer	32
Patologier i skolen	32
Undervisningspraksiser som krenker	33

Anerkjennelse i skolen	35
Kjærlighet	35
Rett (rettigheter)	38
Sosial verdsetting	41
Avslutning	46
Litteraturliste	47

Kapittel 2

Krenkelses og patologier i norsk kroppsøving

53

En kunnskapsjennomgang

Kjersti Mordal Moen, Erik Aasland og Knut Løndal

Innledning	53
Hvordan forstå krenkelses og patologier i skolen	54
Kroppsøvingfagets historiske og samfunnsmessige utvikling	55
Metode	57
Søkestrategi	57
Inklusjons- og eksklusjonskriterier	58
Data og analyse	60
Funn	61
Krenkelses i kroppsøvingfaget	61
Patologier i kroppsøvingfaget	66
Diskusjon	69
Når fagets forankring til idretten, forsvaret og helse holder elever nede	69
Fra negative opplevelser i faget til utenforskap og dårlig helse	71
Avrundning	73
Litteraturliste	74

DEL 2

ERFARINGER MED ANERKJENNELSE

81

Kapittel 3

Krenkelses og anerkjennelse i kroppsøving

83

To elevfortellinger

Katrine Hovi-Gulowsen og Arne Nikolaisen Jordet

Bakgrunnen for undersøkelsen	83
Teoretisk ramme	84
Metode	85

Utvalg og datainnsamling	85
Prosedyre og analyse av dataene for denne undersøkelsen	86
Overførbarhet	87
Sofies og Jannes negative opplevelse av kroppsøvningsfaget på ungdomsskolen	88
Opplevelse av lærere som ikke likte dem	88
Opplevelse av ikke å mestre og ikke ha verdi	89
Opplevelse av ikke å bli inkludert	91
Opplevelse av et fag de gruet seg til	92
Diskusjon av jentenes negative opplevelser av faget	92
Fravær av kjærlighet	92
De ble ikke møtt som likeverdige deltakere	93
Deres bidrag ble ikke verdsatt	94
Sofies og Jannes positive opplevelse av kroppsøvningsfaget på videregående	95
Opplevelse av å være ivaretatt og av trygghet	95
Opplevelse av likeverd	97
Opplevelse av at lærer tilrettelegger for mestring	97
Opplevelse av å være inkludert	98
Diskusjon av jentenes positive opplevelser av faget	99
Å bli møtt med kjærlighet	100
Å bli møtt med respekt	100
Å bli sosialt verdsatt	101
Oppsummering	102
Litteraturliste	103

Kapittel 4

Anerkjennende kroppsøvningspraxis

Et aristotelisk perspektiv

Idar Lyngstad

Ansats – to elevfortellinger	105
Inspirasjon, bakgrunn og problemstilling	107
Arbeidsmåte under «revisitten» til Lises og Elis historier	108
Anerkjennende pedagogikk	109
Kjærlighet i opplæringen	110
Rettigheter i opplæringen	111
Sosial verdsetting i opplæringen	112
Fronesis og praxis	112

Anerkjennende kroppøvningspraxis	114
Anerkjennende væremåter som en patisk kjerne i den fronetiske profesjonskunnskapen	115
Historiene er kontrastfulle også når det gjelder anerkjennelsesformen rettigheter	117
Opplevelse av ulik sosial verdsetting	118
Patisk kunnskap veves sammen med anerkjennende væremåter i den moralske grammatikken i opplæringen i kroppøving	119
Lærerens rolle i samspillet med eleven	119
Konklusjon	121
Litteraturliste	123

Kapittel 5

Verdibasert praksis i kroppøving	125
<i>Anerkjennelsens relasjonelle didaktikk</i>	
<i>Knut Westlie og Kjersti Mordal Moen</i>	
Innledning	125
Omsorgsetikk og gjensidig anerkjennelse	127
Metode	130
Utvalg	130
Datainnsamling	130
Analyse	131
Tre narrativer om anerkjennende undervisning i bevegelsesaktiviteter ...	132
Lærer Kari: «Å reflektere seg framover sammen» – verdien av å anerkjenne elevene som en ressurs	132
Lærer Per: «Let the kids be kids» – verdien av å anerkjenne <i>alle</i> elever i et inkluderende læringsfellesskap	134
Lærer Ola: «Itjnå som kjem tå seg sjøl» – systematisk arbeid som forutsetning for en anerkjennende undervisning	136
Anerkjennelsens relasjonelle didaktikk	138
Å anerkjenne eleven gjennom det individuelle møtet	139
Å anerkjenne eleven som rettighetshaver	140
Å anerkjenne eleven som bidragsyter i det sosiale fellesskapet	140
Avsluttende betraktninger	141
Litteraturliste	142

Kapittel 6

Friluftsliv	146
Kristian Abelsen, Petter Erik Leirhaug & Hilde Rustad	
Innledning	146
Anerkjennelsesteori og friluftsliv	147
Metode	149
Intervju med lærerne	149
Spørreskjemaundersøkelsen	150
Analyse av datamaterialet	150
Resultat og diskusjon	151
Friluftsliv som rettighet: Når friluftsliv settes på timeplanen	152
Friluftsliv som sosial verdsetting: I friluftsliv må man hjelpe hverandre	154
Friluftsliv som kjærlighet: Friluftsliv åpner for nære relasjoner til medmennesker og natur	156
Avsluttende refleksjoner	161
Litteraturliste	163

Kapittel 7

Elevsentrert undervisning i dans	165
Erik Aasland og Trine Ørbæk	
Innledning	165
Tidligere forskning på elevsentrert kroppsøvningsundervisning	167
Teoretisk blikk	168
Metodisk framgangsmåte	170
Utvalg	171
Gjennomføring av studien	171
Analyse	173
Studiens troverdighet	173
Funn	174
Å få med alle i dansen – elevenes engasjement for å dele, justere og lære dansebevegelser	174
Elevenes omsorgsfulle blikk for medelevenes læring	176
Å verdsette elevenes interesser og ressurser	177
Å få tilgang til og verdsette elevenes erfaringer	179
Diskusjon	180
Avslutning	183
Litteraturliste	183

Kapittel 8

Aktiviteter med lav puls og liten kraft	186
Judith Helene Bratten og Jolanta Kilanowska	
Innledning	186
Aktiviteter med lav puls og liten kraft i kroppsøvingsfaget	187
Somaestetikk – opplevelser i kroppen og mulighet for læring og utvikling	189
Teoretisk kontekst	190
Anerkjennelse i form av kjærlighet	190
Anerkjennelse i form av sosial verdsetting	191
Metode	192
Valg av metode	192
Gjennomføring av studien, utvalg og datainnsamling	193
Etikk	194
Analyse av materialet	195
Funn og diskusjon	196
Elevenes engasjement	196
Elevene erfarer anerkjennelse gjennom meningsfulle aktiviteter	199
Lærerens holistiske syn på og omsorg for elevene	202
Oppsummering	204
LpLk og styringsdokumentene	204
Sammenfatning	204
Litteraturliste	205

Kapittel 9

Elever med funksjonsnedsettelse	208
Ellen Berg	
Innledning	208
Elever med funksjonsnedsettelse marginaliseres i kroppsøvingsteksten	209
Fraværet av kritiske røster tross diskriminerende praksiser	210
Å rette blikket mot anerkjennende og inkluderende praksiser	212
En narrativ tilnærming med et kritisk fortolkende ståsted	213
Utvalg og datainnsamling	214
Analyseprosessen	215
Re-presentasjon av erfaringer og vurdering av narrativ forskning	216
Ethiske refleksjoner	217

Hva kjennetegner en anerkjennende pedagogisk praksis i kroppsøvningsfaget?	217
En nærværende pedagogisk praksis: «Jeg møter eleven, og eleven føler seg møtt og sett»	218
Bygge bro mellom elevenes 'bagasje' og kroppsøvningsfaget: «Å la elevene få være seg selv»	221
Kroppsøving med vekt på mestring og utvikling: «Elevene skal ha det bra i mine timer»	223
Avsluttende refleksjoner	225
Litteraturliste	226

Kapittel 10

Samarbeidslæring

En pedagogisk modell for anerkjennende samspill i kroppsøving

Lars Bjørke

Innledning	230
Samarbeidslæring i et anerkjennelsesperspektiv	232
De fem anerkjennende nøkkelementene i samarbeidslæring	233
Empirisk forskning på samarbeidslæring i kroppsøving	234
Metode	236
Deltagende aksjonsforskning	236
Skolen, elevene og lærerne	237
Analyse	237
Etikk	238
Tre historier om samarbeidslæring som en anerkjennende tilnærming ...	238
Jenta i olabuksa: Anerkjennelse på elev–elev-nivå	239
«Dette hadde jeg ikke trodd»: Anerkjennelse på lærer–elev-nivå	242
«Å gi alle mulighet til å skinne – samtidig»: Anerkjennelse gjennom individuelt ansvar	244
Konklusjon	247
Litteraturliste	249

Forfatteromtaler